

PANORAMA

Xosé Ramos Rodríguez

Antón Costa Rico

Nova Escola Galega

jose.ramos.rodriguez@edu.xunta.es

anton.costa@usc.es

REVISTAGALEGA
DE EDUCACIÓN
PUBLICACIÓN DE NOVA ESCOLA GALEGA

ISSN: 1132-8932

Páx. 80-83

ACTUALIDADE DA POLÍTICA EDUCATIVA

- Continúan os cambios na avaliación. Nesta ocasión trátase da aprobación no mes de novembro do novo Decreto de avaliación. Ademais da eliminación dos exames extraordinarios (en Galicia aínda se fixeron en setembro este curso pasado) a repetición xa non dependerá do número de suspensos nin da polémica supra-ponderación das materias nos casos de Matemáticas e as Linguas. Será o equipo docente o que decidirá a promoción ao curso seguinte (salvo no caso de Bacharelato) tendo en conta de que maneira esta promoción poderá repercutir no rendemento posterior do alumnado. Novidade positiva na medida en que se dean, polo menos, dúas condicións: que exista un esforzo das Administracións pola atención á diversidade e que se promovan recursos -humanos, sobre todo- para facer unha ensinanza máis individualizada e titorizada.

Tamén se necesitará a complicidade do profesorado para procurar unha visión global e non “asignaturizada” do alumnado e da súa evolución, buscando analizar as súas competencias en xeral por enriba dos resultados nunha materia dada, en singular.

• Igualdade de oportunidades?

Debemos falar dos serios límites da cacarexada “cultura do esforzo”. Non se nos ocorre poñer en cuestión que o esforzo é necesario para a vida e loxicamente para a vida académica. Pero non podemos esquecer que este esforzo, ou a súa ausencia, ten efectos diferentes derivados do medio ou procedencia social de cadaquén. Os datos deben dar luz a estas afirmacións:

A metade –48,8%– dos estudantes pobres repite un ano nalgún momento da súa escolarización. Entre os ricos, a taxa é do 8,9%. Mesmo cando dous adolescentes teñen exactamente o mesmo nivel de habilidades matemáticas ou lingüísticas, o de clase baixa ten catro veces máis probabilidades de suspender unha cualificación que o de clase alta, segundo os resultados de PISA 2018 analizados por Save The Children. Algo semellante ocorre co abandono prematuro, que

é do 3,6% entre os que teñen proxenitores universitarios e do 20% entre os que son fillos de pais con só a ESO.

Intentaron radiografar algo semellante os sociólogos Fabrizio Bernardi e Héctor Cebolla nun estudo publicado en 2014. A partir dunha enquisa do CIS á poboación nacida despois de 1976, analizaron as súas respostas sobre as cualificacións que lembraban ter obtido no seu día na clase e se cursaron ou non estudos superiores.

Entre os fillos de obreiros manuais pouco cualificados que lembraron ter unha boa cualificación, o 75% cursaba estudos superiores, porcentaxe que superaba o 95% nas capas altas da sociedade. No outro extremo, os que obtiveran malos resultados, algo máis do 10% dos da clase traballadora deron o salto á educación superior, mentres que entre os altos directivos foi de máis do 65% (entre os estratos medios a porcentaxe foi algo inferior ao 50%). A pesar de ter o mesmo nivel académico, a diferenza foi máis que notable.

Datos que reafirman a necesidade de reforzar a ensinanza pública, que é a que acolle maioritariamente o alumnado menos favorecido; de relativizar os resultados como froito fundamental do esforzo do individuo e a facer fincapé na necesidade de axudar durante o seu itinerario académico os que máis o necesitan.

• **Tamén negacionismo educativo.** Noutra volta ás argumentacións a prol dos cambios curriculares e da avaliación é de sumo interese a opinión do psicólogo da educación Juan Ignacio Pozo, que examina criticamente a opinión social sobre a non necesidade dos

cambios educativos: currículo, avaliación, repetición etc.

<https://elpais.com/opinion/2021-12-24/el-negacionismo-educativo.html>

Da mesma forma que coa pandemia se poñen en cuestión (polos negacionistas) avances científicos moi contrastados, en educación levamos tempo batallando, tamén en medios docentes, contra a posta en cuestión de avances máis que contrastados: a necesidade de cambiar e diminuír o currículo, a avaliación como formación e non como selección, a eliminación (ou minoración) da repetición por ser unha fórmula ineficaz de recuperación, o traballo cooperativo na aula, e tantas outras. Poñer por diante a investigación e o contraste científico con datos para contradicir os medos e a crenza en prexuízos; é necesario para avanzar en educación como no resto dos ámbitos da vida. Non hai tolemia nisto.

• Plan de nova arquitectura pedagóxica.

A Consellería de educación vén de publicar un extenso documento sobre a nova arquitectura pedagóxica.

<https://www.edu.xunta.gal/portal/node/35833>.

Cunha cobertura mediática máis que notable presentouse este plan que pretende debuxar o futuro das novas construcións dos centros en Galicia. Non negaremos o interese de ter este instrumento de referencia, tanto pola súa existencia como por como proxecta estes novos espazos: importancia das cores, espazos abertos e polivalentes, patios cubertos, apertura e conexión coa paisaxe, uso equitativo dos espazos comúns, favorecedores da dixitalización, moita luminosidade, accesibilidade etc. Pero isto contrasta coa precariedade de moitos centros, coa necesidade de atendelos e acondicionalos. Non estaremos de novo coa política de xestos grandilocuentes para tapar as miserias cotiás?

ENCONTROS E XORNADAS

Deixamos constancia da celebración de varios Encuentros organizados desde Nova Escola Galega no pasado trimestre académico:

- XI Seminario sobre a Memoria Histórica, que continúa un proceso formativo e didáctico de achegamento do alumnado ao coñecemento e comprensión do pasado en conflito, e que na presente xeira se concentrou nas terras

de Caldas de Reis e Cuntis; e o XIII Seminario de Avaliación de Materiais Didácticos que se celebrou en Compostela, en coordinación coa Facultade de Ciencias da Educación, no pasado mes de novembro, e que contou coa destacada participación do profesor Jaume Martínez Bonafé da Universidade de Valencia, quen vén orientando algúns dos traballos deste Seminario, e que na ocasión recibiu unha homenaxe.

- Obradoiro “Traballando a igualdade desde as perspectivas feminina e masculina”, baixo a coordinación dos profesores Xosé Cabido e Sonia F. Casal, que se celebrou en instalacións educativas do concello de Ames

INICIATIVAS E PROXECTOS

- **Polo San Mariño peóns ao camiño!!!** Nese día o Observatorio do Patrimonio Lúdico, que agrupa diferentes entidades e investigadores/as, e o Consello da Cultura Galega lanzaron unha aplicación para teléfonos móbiles con, inicialmente, 50 xogos tradicionais, con fichas informativas e deseños de indicacións para facer retornar o xogo tradicional en moitas circunstancias da vida en Galicia. O proxecto, que

persegue que os xogos poidan estar no peto de calquera galego ou galega, será enriquecido progresivamente en sucesivas fases.

EXPOSICIÓNS E CELEBRACIÓNS

- A Universidade de Santiago procedeu a dixitalizar unha parte fundamental do seu patrimonio cultural, artístico e científico, poñéndoo ao alcance de todas as persoas interesadas a través do **Museo Virtual da USC** (<https://museovirtual.usc.gal/>), que permite acceder a distintas coleccións, itinerarios e lugares de localización, entre outras posibilidades. Coa ocasión organizouse unha exposición en Fonseca e a edición dun adecuado Catálogo, baixo a coordinación do profesor José M. García Iglesias.

- O Programa **Voz Natura**, que impulsa La Voz de Galicia chegou ás 25 convocatorias anuais (www.voznatura.es) e con 350 centros de ensino participantes no presente curso académico. Parabéns.

- Na distancia física: O **Movimento di Cooperazione Educativa** de Italia (MCE) celebra durante o presente curso os seus 70 anos de vida, no ano en que se conmemora o nacemento do moi destacado mestre de escola Mario Lodi (www.mce-fimem.it).

PREMIOS E RECOÑECIMENTOS

- **Premios educativos Innovagal 2020-21.** A Consellería de Educación vén de publicar a resolución dos Premios de Innovación do curso pasado.

En Educación Infantil e Primaria, por esta orde, os seguintes: CEIP Plurilingüe de Torre-Cela de Bueu, CEIP Plurilingüe do Camiño Inglés de

Oroso e CEIP Valle-Inclán de Vigo. En Ed. Secundaria foron: IES Valadares de Vigo, IES Plurilingüe A Cachada de Boiro e IES Manuel Murguía de Arteixo.

Entre o profesorado, con liñas temáticas, os premiados foron: en Deseño curricular e organización escolar, Lorena Estévez Álvarez de Infantil e Primaria e María del Carmen Boado Aguinaga de Secundaria; na submodalidade do Ámbito lingüístico e social: Sergio Clavero Ibáñez de Garayo de Secundaria; na submodalidade do Ámbito científico-tecnolóxico e matemático: Rubén Molinero Malvido de Infantil e Primaria e Esther Padín Vidal de secundaria e na submodalidade de Escolas saudables e abertas á contorna: Mario Outeiro Iglesias de Secundaria. Dende a RGE dámoslles os nosos parabéns a centros e profesorado.

• **Premios Educacompostela, 2021.** A “Maleta de emerxencias pedagóxicas. Materiais didácticos en aulas hospitalarias” preparada por docentes da Facultade de Ciencias da Educación da USC e das Aulas Hospitalarias de Ferrol e Santiago, baixo a coordinación de Yésica Teijeiro e Xesús Rodríguez recibiu o primeiro Premio. As profesoras Mª Mar Santiago Arca e Mª Isabel González Piñeiro recibiron o 2° e o 3° Premio.

• O CEIP Manuel Padín de Soutomaio (Pontevedra) vén de ser recoñecido na **VII edición de Traballos por Proxectos** da Consellería de Educación polo seu proxecto arredor da Idade Media e dos castelos de Galicia, a partir da circunstancia local do Concello de Soutomaio, tamén coñecido como de Pedro Madruga.

• O profesor da Facultade de Ciencias da Educación da Universidade de Santiago de Compostela **Alexandre Sotelino Losada**, vinculado á RGE, foi reconecido nos Premios Educa Mellor Docente de España 2021 a partir de votacións telemáticas do alumnado. Parabéns!

DAS ORGANIZACIÓNS SINDICAIS

• **VIII Congreso da CIG.** Celebrouse o 13 de novembro en Compostela coa asistencia de 200 persoas en representación da afiliación do sindicato e á que asistiu Nova Escola Galega como convidada, entre outras organizacións e entidades. Baixo o lema “Imos” acordaron seguir na defensa dun ensino para o país e atendendo aos dereitos do profesorado. Parabéns. ■

